

Literatuurgeschiedenis op school?

1 januari 1988

Auteur: Addie Gerritsen

Volume: 19

Nummer: 5

Pagina's: 30-32

Documenten

- [moer_jrg19_052.pdf](#)

theorie in de bijdrage van r de keyser worden enkele tendensen in de huidige geschiedbeoefening beschreven de nieuwe geschiedschrijving komt na WO II in een stroomversnelling kenmerkend voor die nouvelle histoire is dat zij het historisch onderzoek rondig door elkaar schudt de vraagstellingen de toegepaste methoden en de gebruikte bronnen worden in gegeven door de vragen van de huidige samenleving in de woorden van de auteur is de geschiedenis een vette kluif voor de audio boek visuele media en voor de literatuur h uizinga duby barbara tuchman umberto maken de geschiedenis leesbaar besprekingen de tweedebijdrage van h van gorp heeft als titel literatuurbeschrijving en de hedendaagse literatuurwetenschap de auteur wil de stand van zaken schetsen en tegelijkertijd een aantal voorstellen van commentaar voor zien waar bij hij tot de conclusie komt dat een addie gerritsen allesomvattende nederlandse literatuurgeschiedenis wel altijd een utopie zal blijven dit geldt des te meer voor een literatuurgeschiedenis literatuurgeschiedenis voor school als een docent een aantal feiten op school en interacties in een geloofwaardig en aan de leerlingen aangepast verhaal weet te brengen de bundel bevat negen bijdragen waaronder gen mag hij tevreden zijn en de leerling en met twee van de samensteller armand van as hem sche de andere schrijvers zijn raphael de van gorp spreekt over relativisering van het bekeyser hendrik van gorp jos boven clem grip literatuur hij bedoelt daarmee dat de leutjens jaak de maere jan uytendaele en teratuur in relatie wordt gebracht met factoren anne provoost de eerste vier houden een min als tijd plaats en functie binnen het ruimer geof meer theoretisch verhaal de anderen geven heel van de cultuur en dat de literaire versuggesties voor de praktijk en armand doet schijnzelen w orden beschouwd in het licht van de de normen en waarden van die cultuur dit is in de inleiding lees ik dat onder meer een mede veroorzaakt door het lezerspubliek de symposium in leuven in 1986 de basis van de critici en de uitgevers het lijkt mij dat hij die uitgave vormt verschuiving en in opvatting en een beetje jamde cruciale vraag in deze inleiding is hoe we mer vindt op school een vorm voor literatuurgeschiede daarna becommen-

tarieert hij drie voorstellingen niet kunnen aanbieden zonder te vervallen in tot literatuurbeschrijving het doceren van namen titels en stromingen 1 de receptie gerichte literatuurbeschrijving maar ook zonder de verwoorvenheden van de waarbij wordt nagelaten hoe literaire wer moderne literatuurdidactiek op te geven erken in de loop van de geschiedenis als es wordt nadrukkelijk gesteld dat het geen poëtisch object werden gewaardeerd ging is om een nieuwe visie door te drukken 2 de functie gericht tot literatuurgeschiedschrijver elke bijdrage ontwikkelt haar eigen optiek en ving in deze optiek is literatuur een spel de lezer kan meedenken en een eigen synthese waarin menselijke relaties en processen ontwikkelen worden uitgedrukt en als zodanig functioneel is 3 de interactie gerichte geschiedschrijving zij is gebaseerd op de stelregel dat elk onder 30 zoek van literaire feiten een studie implisuggesties voor de praktijk voort van feiten uit andere systemen die gezamenlijk de cultuur bepalen het hoofdstuk van jaak de maere geeft eerst nog wel theoretische uitgangspunten de in het derde artikel wordt literatuurgeschiedschrijver vraagt zich namelijk af hoe culturele niet door van aasche beschouwd als een kwaliteit en democratische deelname samen ging om de evolutielijnen de opeenvolging van kunnen gaan ook de verhouding tot geschied literaire werken in de tijd in hun werk ingedenis komt aan de orde wat hem vooral aan de functie voor de lezer van nu te verduide het hart gaat is het feit dat literatuur en litera lijken tevens besteedt hij aandacht aan de tuurgeschiedenis altijd een onderdeel zijn van vraag waarom er literatuurgeschiedenis be het vak nederlands literatuur en taalonder hoort te worden gegeven behalve de bekende wijs moeten losgekoppeld worden ook al han redenen het heden en verleden te leren ver teert literatuur taal als materiaal er zou een binden liefde voor de literatuur ontwikkelen vak moeten komen kunst met veel lessen noemt hij de volgende waarin de leerlingen met vele kunstvormen gea zij kan de nood aan samenhang en synthese confronteerd worden maar de realiteit houdt se opvangen veel literatuurlessen zijn snip hem bij suggesties voor literatuurlessen in het perlessen geworden men proeft wat van huidige programma verschillende tekstsoorten er is te weinig eerst beschrijft hij het type leerling waarbij de samenhang te weinig structuur traditionele aanpak geen succes zal hebben ik b zij kan een denkkader ontwerpen om uit ben zo vrij op te merken dat ik die beschrij een exclusief subjectivistische benadering ving enigszins laatdunkend vind vooral de te breken en een leerlinggericht literatuur vraag kan hij nog voor het schone gevoelig onderwijs tot stand te brengen dat de leer worden gemaakt irriteert mij maar gelukkig ling kan boeien en ontwikkelen thematisch onderwijs waarin teksten van nu c zij brengt literatuur in relatie met andere ar en toen in een inhoudelijk verband worden satistische uitingen en met sociale en culturele mengebracht brengt de oplossing en hiermee ontwikkelingen in de maatschappij ook zijn we terug bij armand van aasche maar internationaal het blijft een verhaal van frustraties en denk er d zij voorziet in de mogelijkheid om literatuur aan in geen geval mag men daarbij de lessen met verschillende graden van differenschiedenis of alle normen opgeven rentiatie uit te diepen de rest van het hoofdstuk gaat over werkvormen ook hier weer die laatdunkende opmer als we dan kiezen voor literatuurgeschiedenis kingen over leerlingen mijn grootste

bezwaar op school is er nog de vraag welke literatuur tegen dit stuk is dat leerlingen niet serieus ge geschiedenis nomen worden n a bespreking van een aantal invalshoeken komt de schrijver met het voorstel om historici in de volgende bijdrage houdt van assche zich sering als didactische benadering van oude bezig met moderne poezie drie evolutie teksten te kiezen criteria worden gehanteerd bevestigend ver historisering gaat uit van het fundamentele anderend doorbrekend doelstellingen les verschil tussen onze ervaring en het wereld duur lesverloop en gebruikt materiaal het is beeld van de historische tekst deze benade allemaal te vinden en daarmee is dit een prak ring wordt vervolgens uitgebreid besproken en tische bijdrage volgens de schrijver is een in het tweede gedeelte van de bundel volgen zelfde uitgangspunt toe te passen bij plasti uitgewerkte lesideeen sche kunst en bij kritische teksten de volgende twee bijdragen van j boven li jan uittendaele biedt lesvoorstellen aan voor teratuuargeschiedenis i n l eerplannen en l eerboe de behan d eling van historische teksten in de ken en van c neutjens levende literatuur klas h ij houdt een pleidooi voor tekstbestude geschieden i s op school bespreek ik n i et apa rt rende en tekstervarende werkvormen en dan omdat deze slechts een overz i cht geven van in een thematische ordening bestuderend le de gebru i kte boeken zen van oude teksten is tot op zekere hoogte onmis baar maar leerlin g en zullen daartoe p a s 31 gemotiveerd zijn als ze belangstell i ng hebben over het belang van literatuuargeschiedenis gekregen voor het thema vooraf nog een op wordt gezegd dat leerlingen relevante dingen merki ng de middeleeuwse teksten moeten zo kunnen ontdekken voor het lezen van moderne d i rect mogelijk bij de leerling worden gebracht literatuur en dat het oude werk aan l eid i ng kan omdat ze hen in alle opzichten afstoten dat zijn tot creatief schrijven of tot discussie kan de leerkracht op twee manieren bereiken de beschrijving van de lessen beperkt zich tot door de teksten aan te passen aan de hu i dige de i nhoud van de l es de werkvormen en de spelling en ten tweede door ze n i et als ge media halverwege een verantwoord i ng t a v dicht maar als lied te presenteren de overstap van de sociaa l historische benade er worden 6 lessen beschreven en pas i n les 4 ring naar de actualiserende komt het vo l kslied van twee kon i ngskinderen aan de beu rt de voorafgaande lessen worden al met al toch een interessante bundel waar besteed aan het bouwrijp maken van de aardige suggesties in staan wat mij vooral grond men leze zelf na de 6 lessuggesties boeide was de verguizing van normale functio kan de lessenreeks nog worden voortgezet naliteit tot en met het omhelzen ervan door verschillende auteurs die allen dezelfde uit laatste b ijdrage is van anne provoost van gangspunten hanteren met betrekking tot ac de vos reynaerde voor klasgebru i k tualiseren en historisch besef ten aanzien van ook hier eerst opmerkingen over actual i seren historische teksten en historische context de schrijfster probee rt te komen tot een concept dat de sociaal armand van assche red literatuuargesch iede histo rische benader i ng en de actualiserende n is op school academ i sche uitgever ij amers benadering tot een geheel maakt foo rt b v amersfoo rt 1988 prijs f 22 50 wim van da m slo katern informatiekunde en nederlands computers en moedertaalonderwij s h et slo katern opent met een stuk van dick p rak waarin hij aan de hand van een voorbeeld schetst wat n ederlands volgens hem met in tw ee boeken op het gebied van computers en formatiekunde

te maken heeft en waar w elis moedertaalonderwijs zijn er de laa t ste tijd ver w
aar een computer bij nederlands gebruikt schenen h et eerste is katern 15 van d e
slo kan worden maar waarin van informatiekunde en heet informatiekunde en ned-
erlands het geen sprake is informatiekunde wordt daarbij tweede is d c n cahier
nummer 19 met als titel gedefinieerd als het geheel van kennis van en nederlands
en computers inzicht in het verwerven de opslag het ver beide hebben een voorwo-
ord citaat uit het w er k en en overdragen van informatie en vaar eerste boek a an
de reader is hard gewerkt digheden in het gebruik van de hulpmid d elen citaat uit
het tweede er is met plezier aan dit daarvoor wat nu precies wel en niet onder
cahier gewerkt h et slo katern is het produkt informatiekunde gerekend zal wor-
den zal de van 10 schrijvers terwijl voor het dc n cahier komende jaren vermoedeli-
jk nog wel aan ver slechts twee auteurs verantwoordelij k zijn anderende inzichten
onderhevig zijn het ka beide boeken behandelen enige aspecten van tern neemt in
dat opzicht een pragmatische het moedertaalonderwijs waarbij computers houd-
ing aan een rol zouden kunnen spelen ik zal kort uit eenzetten wat lezers van
beide boeken kunnen in de bundel is een hoofdstuk in vertaling op verwachten en
daarna wat kanttekeningen genomen uit het boek van colette daiute wri plaatsen
ting and computers in dat hoofdstuk be schrijft ze hoe een computer die signalen
via het telefoonnet kan doorgeven en steed s 32